Stabsavdelningen
Tommy Johansson, utredare
tommy.johansson@ostragoinge.se
Tel: 044-775 60 18 | Mobil: 0709-53 60 18

Till:
Region Skåne

2020-01-27, Östra Göinge
Yttrande

Östra Göinge kommun - underlag för yttrande över reviderad regional utvecklingsstrategi
Dnr 1800897

Östra Göinge kommun har beretts tillfälle att yttra sig över förslaget till reviderad regional utvecklingsstrategi och detta yttrande har framtagits i en dialog mellan medlemskommunerna i Skåne Nordost.

Yttrandet tar sin utgångspunkt utifrån de tre frågeställningar som Region Skåne önskar få särskilt belysta;

1. Vilka är era reflektioner kring gjorda revideringar? Lyfts rätt saker fram? Är det något som saknas?
2. Hur ser ni att den regionala utvecklingsstrategin kan utgöra ett stöd i ert eget eller gemensamt utvecklingsarbete i Skåne?
3. Vad är viktigt att lyfta och utveckla för att gå från strategi till genomförande och handling kring det som lyfts?

Sammanfattande synpunkter

Följande synpunkter framgår i vårt yttrande:

- Positivt att förslaget utgår från den nu gällande regionala utvecklingsstrategin
- Den reviderade strukturen med olika nivåer har skapat ett tydligare dokument
- De föreslagna målområdena är adekvata för ett strategiskt utvecklingsarbete i Skåne, men det bör förtydligas varifrån varje område tar sin utgångspunkt
- De inledande visionsraderna bör omarbetas
- Det behövs en kompletterande text kring samarbetet över länsgränserna norr- och österut mot Halland, Småland och Blekinge
- Tydlighet måste finnas att strategin gäller hela Skåne så att resonemangen inte i all för stor utsträckning tippar över mot västra Skåne och därigenom missar Skånes unika flerkärnighet
- Det behövs ett förtydligande kring formerna för uppföljning och utvärdering
- Det finns goda förutsättningar att den regionala utvecklingsstrategin kan fungera i samklang med kommunala och delkommunala strategier
- Region Skåne har en viktig roll att säkerställa en välplanerad samverkan mellan inblandade aktörer

Synpunkter på den regionala utvecklingsstrategin

Övergripande synpunkt

Det reviderad förslaget till regional utvecklingsstrategi tar sin utgångspunkt i den nu gällande strategin ”Det öppna Skåne 2030”. Eftersom det regionala utvecklingsarbetet ofta har långa tidsperspektiv och utmaningarna inte förändras helt och hållet över tid är det tillfredsställande att Region Skåne har valt att bygga vidare på redan antagna dokument. Detta särskilt med tanke på att den nuvarande strategins innehåll och målbilder vid genomförda utvärderingar har haft ett fortsatt brett stöd.

Rent generellt innebär de förslag till revideringar, förtydligande och omstruktureringar av innehållet en tydlig förbättring av den regionala utvecklingsstrategin. Enligt vår uppfattning upplevs förslaget till disposition och förändrade skrivningar att dokumentet blivit mera stringent i sin utformning. Samtidigt som strategin till sin karaktär är övergripande och försöker fånga många aspekter, så är det viktigt att texten inte blir allt för utslätande utan att den blir tydlig i sina formuleringar över vad man vill uppnå. Det finns därför vissa påpekande som vi vill lyfta fram och som vi ser skulle kunna utgöra underlag till förändringar av materialet.

Reflektioner kring revideringar i den regionala utvecklingsstrategin

Det är värdefullt att den regionala utvecklingsstrategins ”struktur” har tydliggjorts så att det tydligt framgår vilka de olika nivåerna är och vilka kopplingar som finns till andra regionala strukturdokument. Detta är särskilt viktigt med anledning av att Region Skåne har fått i uppdrag att arbeta fram en regionplan. Men rubriken på sidan 7 kan vara lite missvisande då detta inte är en bild av regionala utvecklingsstrategins struktur, utan snarare hur den förhåller sig till övriga styrdokument.

Måldokumentet är ett visionärt dokument och ska präglas av vart vi vill med hela Skåne. Men det kan upplevas som om det saknas beskrivningar hur man ska nå det fungerande samhället. Om syftet är att detta ska framgå av andra dokument så bedömer vi att detta bättre behöver framgå av texten på sidan 7.

De föreslagna målsättningarna är fullt acceptabla och adekvata. Dock skulle det tydligare kunna framgå varifrån dessa har sina utgångspunkter;

- Skåne ska erbjuda framtidstro och livskvalitet – utgångspunkt i individen
- Skåne ska vara en stark hållbar tillväxtmotor – utgångspunkt i arbete och företagande
- Skåne ska stärka mångfalden av goda livsmiljöer – utgångspunkt i bostäder, infrastruktur och kommunikationer
- Skåne ska ha en frisk miljö och en hållbar resursanvändning – här är dock utgångspunkten tydlig
- Skåne ska ställa om för att klara välfärden – utgångspunkt i regionens och kommunernas kärnverksamheter
- Skåne ska vara globalt attraktivt – utgångspunkt i platsen Skåne.

Man kan också fundera över vilken status dessa rubriker har. I innehållsförteckningen står det att dessa

rubriker är målsättningar. Men går man vidare och läser under dessa rubriker finns det underliggande målsättningar. Borde inte då ovanstående punktade rubriker snarare betraktas som prioriterade ställningstagande och att det sedan under dessa finns olika målsättningar?

Den gemensamma visionen inleds med en komprimerad text över tre rader på sidan 8. Frågan är om denna inte har blivit allt för komprimerad genom att den försöker fånga för mycket på några få rader. I vilket fall som helst skulle det inte skada om det gjordes en översyn av dessa rader så att denna inledande text blir mer logisk och fokuserande. Vidare kan man fundera över tidsperspektivet. Om detta är grunden till den kommande regionplanen så är även visionen i utvecklingsstrategin regionplanens vision. Således borde tidshorisonten mellan dessa dokument synkroniseras att gälla under samma tidsperiod.

Kommunerna i Skåne nordost ligger i gränslandet mellan Skåne, Småland och Blekinge och frågan är om utvecklingsstrategin kan verka sömlöst för detta förhållande. Det är inte bara det inomregionala samarbetet samt samarbetet i Öresundsregionen som behöver stärkas, utan även samarbetet mellan regionen och våra angränsande regioner. Det är förvånansvärt att ”Öresund” nämns drygt 30 gånger i strategin, medan Kronoberg, Småland och Blekinge inte nämns alls, även om begreppet grannregioner används. Genom närheten till tillväxtområden Karlskrona, Kalmar, Växjö, Halmstad samt Jönköping skapas möjligheter för Kristianstad/Hässleholm att stärka sin strategiska betydelse. Jämför t.ex. på sidan 19 punkt 3, där man lyfter fram möjligheterna med att utveckla den gemensamma arbetsmarknaden med norra Tyskland. Här skulle man kunna komplettera texten med ett motsvarande resonemang kring samarbetet norrut.

Det är viktigt att ianspråktagande av jordbruksmark värderas lika inom Region Skånes olika tillväxtmotorer, så att det råder balans mellan dem. Ur ett regionalt och mellankommunalt perspektiv kan det vara nödvändigt att kunna nyttja viss jordbruksmark till olika ändamål så att Skånes flerkärnighet kan stärkas. I strategin nöjer man sig med att konstatera att det i Skåne finns påtagliga markanvändningskonflikter, särskilt avseende jordbruksmark. Det skulle vara värdefullt med ett förtydligande kring detta.

Utan precisera exakt var i utvecklingsstrategin det ska lyftas in eller framhållas så bör följande på något tydliggöras;

- Utgångspunkten innan man tillskapar nya arenor är att man i så stor utsträckning som möjligt ska ta tillvara redan fungerande befintliga arenor inom följande områden;
    - utbildning
    - mötesplatser
    - evenemang
    - natur/rekreation
- Tydligheten måste finnas att det gäller **hela** Skåne så att resonemangen inte i all för stor utsträckning tippar över mot västra Skåne och därigenom missar Skånes unika flerkärnighet. Flera av målen är formulerade på ett sådant sätt att de inte behöver innebära positiv utveckling

för hela Skåne, utan kan uppnås trots negativ trend i vissa kommuner. Det är betydelsefullt att inga kommuner genom strategins utformning upplever att de är exkluderade.

Det är viktigt att det finns med ett avsnitt som handlar om uppföljning, men eftersom det alltid finns ett steg till i denna process – utvärdering – så behöver även detta framgå i rubriken på sidan 44. Texten skulle också tjäna på att utvecklas kring själva uppföljnings- och utvärderingsprocessen. Nu nämns detta bara lite svepande att det ska ske löpande och att man då kan dra kloka slutsatser. Det är också viktigt att det framgår att förtroendevalda är en aktiv del i denna process, så att det inte stannar vid en utvärdering genomförd av t.ex. en utomstående organisation.

Regionala utvecklingsstrategins stöd till vår egen verksamhet eller det gemensamma arbetet

Att arbeta fram en regional utvecklingsstrategi måste naturligtvis ha som syfte att kunna fungera i relation till kommunala och mellankommunala planeringsdokument och därtill hörande åtgärder. Östra Göinge kommun ser ett värde att det tydligt framgår i de inriktningar och ambitioner som Region Skåne har för sitt utvecklingsarbete. Det möjliggör för oss att vi i vår planering för vårt utvecklingsarbete i stor utsträckning kan synkronisera detta med det arbete som sker på regional nivå. De framtagna målområdena korresponderar väl med de utmaningar som kommunen står inför de närmaste åren. Även på delregional nivå finns tydliga kopplingar till den Färdplan (övergripande strategiplan) som nu arbetas fram för Skåne Nordost. En del av uppgifterna inom ramen för den regionala utvecklingsstrategin kan på ett logiskt och konstruktivt sätt samordnas och utgöra en bra grund för samverkan.

Kollektivtrafiken har en nyckelroll i den skånska utvecklingen och tillväxten. För kommuner med övervägande landsbygd behövs trafiklösningar för att knyta ihop byar och mindre tätorter med centralorter och större städer. Ett flerkärnigt Skåne med en välmående landsbygd är en framgångsfaktor för hela Skånes tillväxt. Därför vill Östra Göinge kommun betona vikten av att insatser görs, såväl i nuvarande drift som av utvecklingskaraktär, som bidrar till att främja och utveckla en god trafikförsörjning på den skånska landsbygden. I detta avseende har Region Skåne och i synnerhet Skånetrafiken ett huvudansvar.

Genomförande av den regionala utvecklingsstrategin

Vid genomförande av framtagna strategier finns alltid en svårighet att gå från ord till handling. Därför är det viktigt att säkerställa tydliga och genomtänkta genomförandestrategier för att kunna uppnå uppsatta effektmål. Det är uppenbart att det är en utmaning att skapa samverkan mellan en mängd olika aktörer och ett ännu större antal plattformar. I sådant arbete krävs ett stort mått av vilja till samarbete mellan de olika aktörerna för att undvika låsta positioner. Av bilden på sidan 43 framgår att det ingår en mängd olika verktyg vid genomförande av strategin och det är viktigt att Region Skåne på ett tydligt och konstruktivt sätt samordnar vid användandet av dessa så att det uppstår ett effektivt arbetssätt.